

GIGANTISKT OCH GRATIS MEDIEBIBLIOTEK

Utforska det stora internetarkivet

På Archive.org kan du utforska alla typer av böcker, filmer, musik, radioprogram, konstverk och historiska inspelningar, och det kostar inte ett dyft.

Journalist
Martin Lorentsen

Föreställ dig ett gigantiskt bibliotek på internet där du gratis kan utforska miljontals filmer, musikalbum, radioprogram och låttexter. Den platsen finns faktiskt och den heter Archive.org. Den är också känd som Internet Archive och är inget mindre än ett stort, gratis mediebibliotek där du kan gå på upptäcktsfärd utan att lämna din bekväma fåtölj.

Tanken bakom Archive.org är att lagra och bevara allt material som finns – eller har funnits – på Internet och i medievärlden. Det innebär att webbplatsen fungerar som ett slags gigantiskt minne för mänskligheten,

där kunskap, kultur och historia inte går förlorade bara för att en webbplats stängs, en fil raderas eller en bok går ur tryck.

Från reklamfilmer till radio

Samlingen som finns på Archive.org innehåller främst tusentals allmänt tillgängliga filmer och videor. Videoarkivet innehåller allt möjligt från dokumentärer och instruktionsvideor till bortglömda pärlor ur filmhistorien. Du kan exempelvis se gamla svenska reklamfilmer och klassiska spelfilmer från 1950-talet.

Det finns ett enormt ljudarkiv som innehåller livekonserter, mängder av musikalbum och historiska ljudinspelningar inklusive radioprogram som sändes under andra världskriget.

Dessutom finns det gott om historiska bilder och texter av alla de slag som kan läsas som e-böcker.

Alla kan bidra

Innehållet på Archive.org läggs till av professionella organisationer som universitet, museer och bibliotek, men också av vanliga privatpersoner. Även konstnärer och rättighetsinnehavare till sina egna verk som de vill dela med sig av till allmänheten.

Arkivet är stort, så Archive.org har ett sökverktyg som gör det lättare att hitta det du söker. När du skrivit in ett nyckelord kan du begränsa resultatet genom att välja en medietyp, som böcker, filmer eller musik, och du kan naturligtvis också filtrera efter språk och utgivningsår.

Archive.org drivs av frivilliga, så innehållet kan vara ojämnt fördelat och en del material kommer och går. Därför kanske du inte hittar allt du letar efter, men det finns en vansinnig mängd material att dyka in i.

Därför är Archive.org lagligt

Det är lagligt att använda Archive.org eftersom dess innehåll antingen inte är skyddat av upphovsrätt eller gjorts tillgängligt av upphovsrättsinnehavaren. Upphovsrätten till ett verk upphör vanligtvis att gälla

när verket är tillräckligt gammalt och det har gått ett visst antal år har efter upphovsmannens död. I Sverige är det 70 år.

I andra fall kan skaparen bakom ett verk som finns på Archive.org ha gett sitt

tillstånd till fri delning eller helt och hållet avstått från rättigheterna till verket.

Innehåll laddas också upp av användare enligt strikta riktlinjer, och om material laddas upp som fortfarande är upphovs-

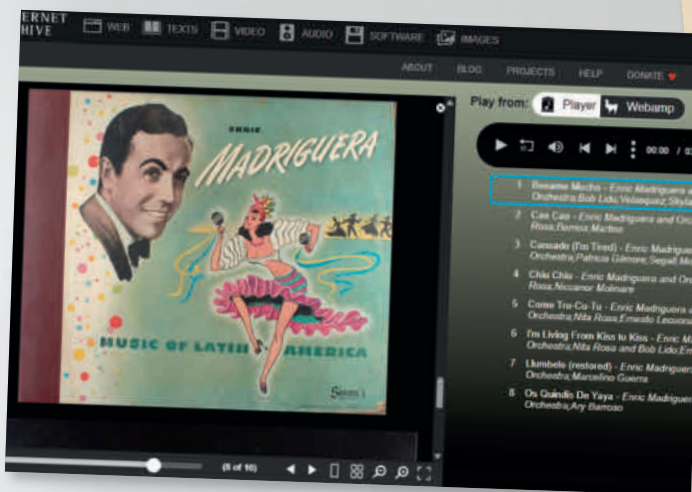
rättsskyddat tas det snabbt bort igen. Om du vill använda material från arkivet kommersiellt eller dela det offentligt, är det ändå förnuftigt att först ta reda på om materialet är upphovsrättsskyddat.

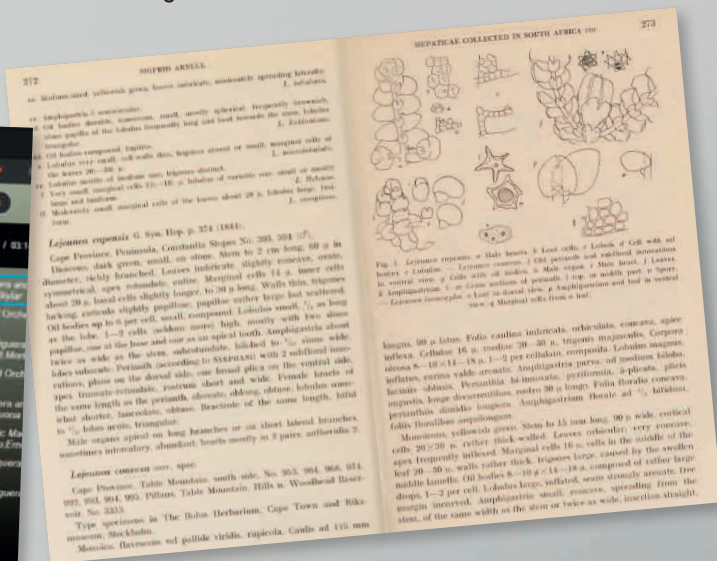
Gammal tv-reklam: Njut av en gemytlig återförening med PG och andra klassiska reklamfilmer.

Historiska bilder: Se en mängd unika bilder från 1800-talets gatuscener till ikoniska ögonblick från 1900-talet.

Musik och radio: Lyssna på musik i alla genrer och radiosändningar från hela världen.

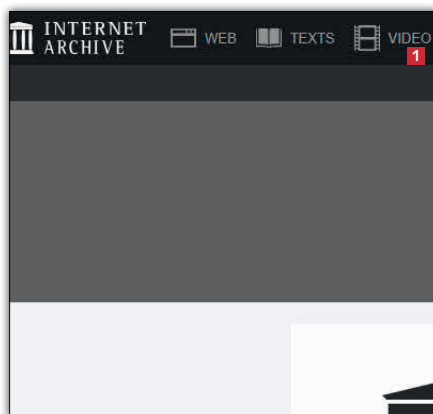

Stort textbibliotek: Läs faktaböcker, manualer för alla typer av produkter, klassiska romaner och mycket mer.

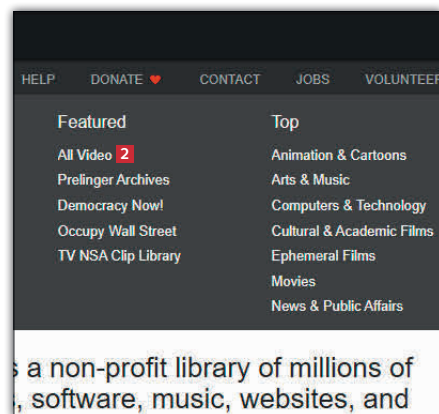

Återupplev klassiska videor och filmer

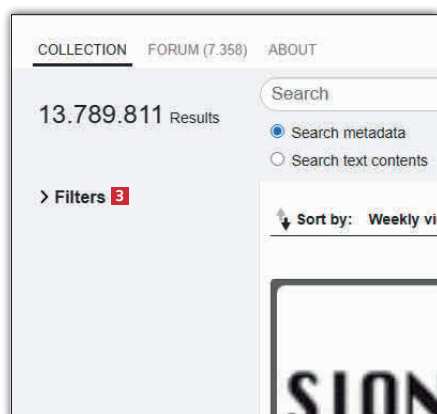
På Archive.org kan du titta på allt från instruktionsvideor till gamla spelfilmer. Här visar vi hur du bär dig åt.

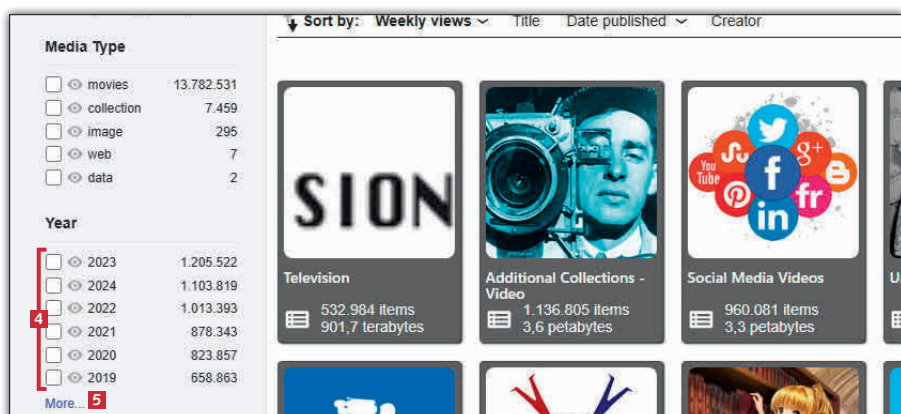
1 Öppna först din webbläsare och besök webbplatsen archive.org. Där klickar du på **Video** **1** längst upp på hemsidan.

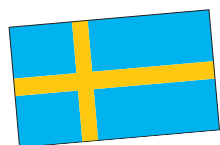
2 Den här menyn öppnas. Klicka på **All Video** **2** under rubriken **Featured**.

3 Allt videoinnehåll på Archive.org visas i mitten av skärmen. Klicka på fältet **Filters** **3** till vänster.

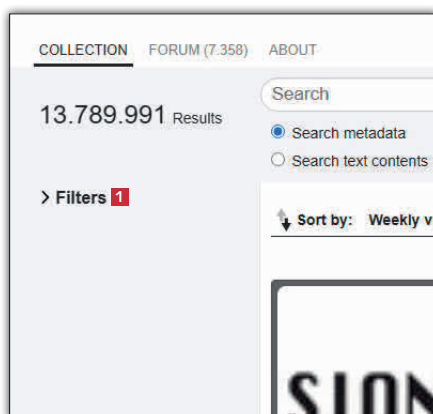

4 Du kan filtrera din sökning och söka efter exempelvis utgivningsår **4**. Klicka på **More...** **5** för att se fler årtal. När du har valt ett filter uppdateras resultatöversikten omedelbart och du kan klicka dig vidare bland de många filmerna och videorna. Om du klickar på en video öppnas ett fönster där du kan spela upp videon.

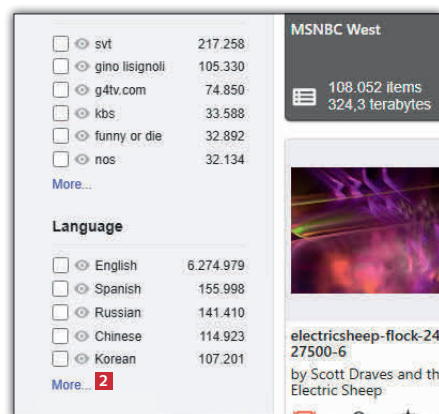

Hitta innehåll på svenska

Du kan filtrera det innehåll du söker efter på Archive.org så att du bara ser material på svenska.

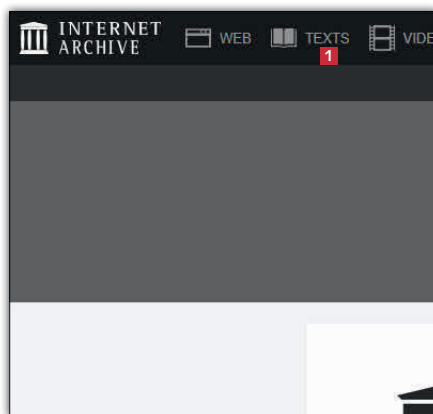
1 När du har valt en innehållstyp, till exempel videor som vi visade i guiden "Återupplev klassiska videor och filmer", klickar du på **Filters** **1**.

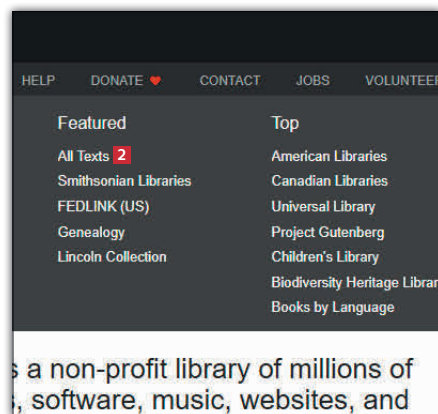
2 Bläddra längst ner bland filtren till kategorin **Language**. Klicka på fältet **More...** **2**.

Läs texter inom alla genrer

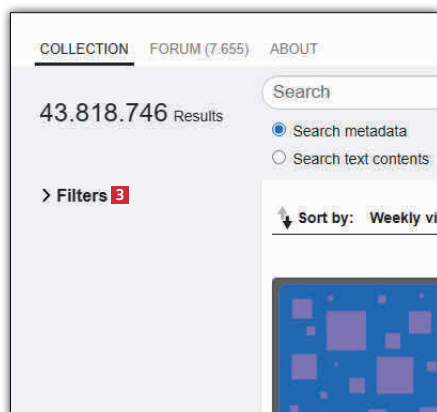
Archive.org är fullt av artiklar, böcker, manualer, tidskrifter med mera, som du är fri att läsa. Läs mer om hur du gör det här.

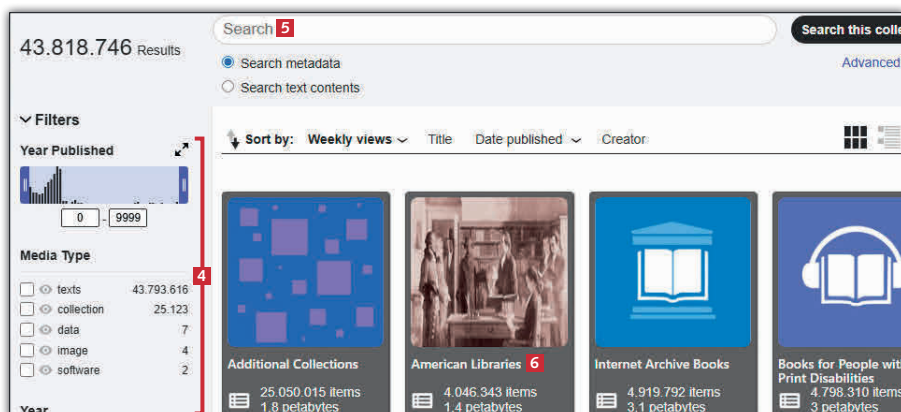
1 Börja med att öppna din webbläsare och besök webbplatsen archive.org. I verktygsfältet längst upp väljer du **Texts** **1**.

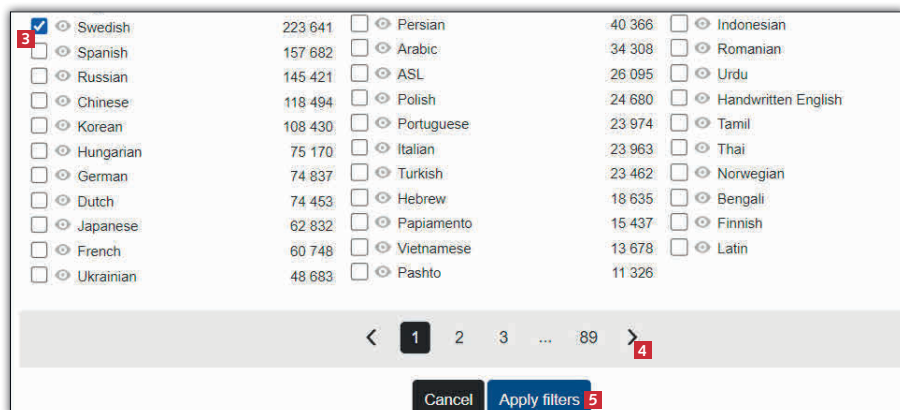
2 Under **Featured** klickar du på underkategorin **All Texts** **2**.

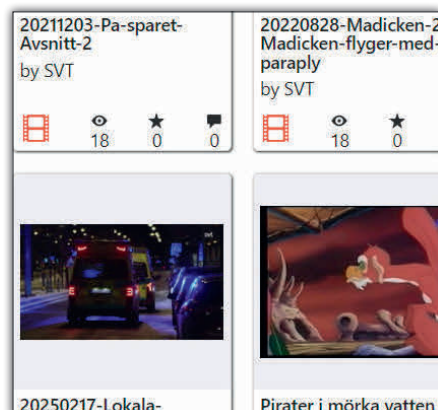
3 Alla texter i arkivet visas. Klicka på **Filters** **3**.

4 Du kan använda filtren till vänster **4** för att göra sökningen smalare, eller använda sökfältet **5** för att söka efter specifika verk. Du kan också klicka dig fram bland de olika kategorierna **6** från översikten. När du klickar på en text öppnas ett fönster där du kan läsa texten som en e-bok.

3 Markera **Swedish** **3**. Språken är sorterade efter hur mycket material av den valda innehållstypen som finns tillgängligt på varje språk. Ibland kan du behöva använda pilarna **4** för att hitta det språk du vill ha. Här finns till exempel 223 641 videor på svenska, så du slipper gå till sidan två för att hitta språket. Klicka på **Apply filters** **5** när du har valt språk.

4 Du ser nu på alla svenska videor och filmer på Archive.org. Om du klickar på ett resultat öppnas en spelare så att du kan titta på videon.